

T.C.
TÜRKİYE İSTATİSTİK KURUMU BAŞKANLIĞI

Konu	: Uluslararası Göç
Yer	: 125 Nolu Toplantı Salonu
Tarih/Saat	: 03.02.2014 – 10:00-11:30

Gündem : Uluslararası göç konusunda Hacette Üniversitesi Nüfus Etütleri Enstitüsü (HÜNEE), Uluslararası Göç Örgütü (IOM), Göç İdaresi Genel Müdürlüğü (GİGM) ve Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) uzman ve ilgilileri tarafından uluslararası göç ile ilgili veri kaynakları, çalışmalardaki mevcut durum ve sorun alanları hakkında bilgi paylaşımında bulunmak amacıyla bu toplantı gerçekleştirilmiştir.

Görüşülen Konular:

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) Demografi istatistikleri Daire başkanlığı, Demografi ve Göç İstatistikleri Grubundan Sn. Neriman CAN ERGAN uluslararası göç konusundaki **veri kaynaklarını, çalışmalardaki mevcut durum ve sorun alanlarını** özetleyen bir sunum yapmıştır.

Sn. ERGAN uluslararası göçe yönelik çalışmalara neden ihtiyaç duyulduğunu anlattıktan sonra bu konuda 5429 sayılı ‘Türkiye İstatistik Kanunu’ çerçevesinde oluşturulan “Resmi İstatistik Programı” doğrultusunda 4 yıllık periyotlara ayırarak çalışmalar yapıldığını ifade etmiştir. “Resmi İstatistik Programı”ndan önce birçok mükerrer veri ile karşılaştığını, bu program sayesinde çok daha sağlıklı veri akışı sağlandığını bildirmiştir. Sn. ERGAN, Resmi İstatistik Programının kapsamını, 2007-2011 ve 2012-2016 yıllarını kapsayan programda “Uluslararası Göç çalışma Grubu”nu oluşturan kuruluşları ve bu kuruluşlar tarafından hangi verilerin üretildiğini aktarmıştır.

2007-2011 yıllarını kapsayan ‘Resmi İstatistik Programı’nda yabancı nüfus ve vatandaşlık istatistikleri, oturma izinleri, yasa dışı göç istatistikleri, sığınmacı ve mülteci kayıtlarına ilişkin bilgi, çalışma izin istatistikleri ve yurtdışında yaşayan Türk vatandaşlarına ilişkin istatistikler üretilmesi hedeflenmiştir. Sn ERGAN 2008 yılında yabancı nüfus ve vatandaşlık istatistiklerinin

MERNİS ve 2007 yılında kurulmuş olan Adrese Dayalı Nüfus kayıt Sistemi (ADNKS) kullanılarak elde edilebildiğini, oturma izinleri, yasa dışı göç istatistikleri, sığınmacı ve mülteci kayıtlarına ilişkin kısmen başarı sağlandığını ancak çalışma izin istatistikleri ile yurtdışında yaşayan Türklere ilişkin istatistiklerin istenildiği gibi gerçekleştirilemediğini ifade etmiştir.

Resmi İstatistik Programının 2012-2016 planlamasına göre “oturma izinleri, sığınma kayıtları, yasa dışı göç, istatistiklere dönüştürülerek erişilebilirliği ölçüsünde 2014 yılına kadar aşamalı olarak yayımlanacaktır. Yurt dışında yaşayan Türk vatandaşlarıyla ilgili bilgiler 2014 yılına kadar ilgili kurumlar tarafından geliştirilerek güncel bilgiler elde edilecektir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı (ÇSGB) tarafından üretilen çalışma izinleri yeni bir yapıya dönüştürülmüştür. ÇSGB, Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM), Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü (NVİGM) konu ile ilgili ortak çalışmalara devam etmektedir. 2012 yılından itibaren çalışma izinlerine ilişkin istatistikler üretilebilecektir. 2011 Nüfus ve Konut Araştırmasından uluslararası göç konusunda bazı göstergeler elde edilebilecektir. Araştırma sonucunda konu ile ilgili analizler yapılarak sonuçlar yayımlanacak, idari kayıtların geliştirilmesiyle birlikte daha ayrıntılı istatistikler üretilecektir”. Sn. CAN ERGAN bu hedeflerin gerçekleşme durumuna dair bilgilendirme yapmıştır.

İlgili kurumların yetkililerinden gelen Resmi İstatistik Programına (neden 4 yıllık periyotlar?), NKA’da bulunan göç sorularına (neden 5 yıl önceki göç alındı?- NKA’da kayıtsız kişiler de alındı mı?) ve ADNKS’de yayımladığımız verilere ilişkin (temel özellikler altında neler sunuluyor?- doğduğu ülke bilgisi yer alıyor mu?- neden 3 aylık kalmalar dikkate alınmıyor?) soruları yanıtlanmıştır.

Bilgilendirme toplantısında sunumda ele alınan bir başka başlık **veri kaynakları** olmuştur. **ADNKS’den yabancı nüfusun güncellenmesi** bir başlık olarak ele alınmıştır. Bu aşamada Adrese Dayalı Nüfus kayıt Sisteminin yabancı uyruklu nüfusun sayı ve oranlarına ilişkin sonuçlarına değinilmiş, temel idari kayıtlarda özellikle sınır kayıtlarının önemli olduğu belirtilmiştir. Yurtdışında yaşayan TC vatandaşlarına ilişkin istatistiklerin farklı formatlarda olmasının karşılaştırılabilirliği ortadan kaldırması nedeniyle bir sorun olduğu belirtilmiştir.

Toplantıya katılan ilgili kuruluşların yetkililerinin verilerin aynı dilden olması ve örtüşmesi için ülkeler sınıflamasının kendilerine verilmesi yönünde bir talepleri olmuştur.

Daha sonraki başlıklar ise şunlardır; **ikamet izin kayıtlarındaki sorun alanları** : oturma izinlerini Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM) verirken, kimlik numarasının Nüfus ve Vatandaşlık İşleri (NVİ) tarafından verilmesi nedeniyle bazı kayıplar olduğu, ikisinin birebir örtüşmesi için bir sistemin olmasının gerekliliği dile getirilmiştir. **Sınır kayıtları:** hakkında bilgi tutulanlara ilişkin bir

tanımlayıcı kod verilmesi gerekliliği ifade edilmiştir. Bu kodlama sistemiyle kişileri eşleştirip bilgi almanın mümkün olabileceği ancak şimdiye kadar bu konuda bir gelişme sağlanamadığı anlatılmıştır. **Sığınmacı, mülteci ve yasadışı göç:** İlgili kurum yetkilileri yasadışı göç deyimini yerine düzensiz göç biçiminde bir adlandırma kullandıklarını belirtmişler, ancak yasal olarak halen yasadışı göç tanımlaması olduğu hatırlatılmıştır. Konu ile ilgili TÜİK tarafından yayınlanan veriler ve AB tarafından istatistiksel gerekler kapsamında talep edilen tabloların neler olduğuna dair de bilgilendirme yapılmıştır.

Katılımcılar yasadışı göçün en aza indirilebilmesi için sağlık bakanlığının verilerinden de yararlanılıp yararlanılamayacağını tartışmışlardır.

Sonuç:

Tüm katılımcılar hedefin kurumlararası işbirliği içinde ortak bir sistem kurulabilmesi olduğuunda birleşmişlerdir. Ortak bir dil oluşturulabilmesi için değişkenlerin belirlenmesi gerektiği belirtilmiştir. Tablo ve açıklamaların kendilerine çok faydalı olduğunu, Şubat ayı sonunda bir çalıştayda yeniden bir araya geleceklerini, bu zamana kadar çalışmalarını daha da ilerletmek istediklerini ifade etmişlerdir.

Dr. Şebnem BEŞE CANPOLAT
Demografi İstatistikleri Daire Başkan V.

Katılımcı Listesi

Toplantı Tarihi: 03/02/2014

S.NO	ADI VE SOYADI	DAİRESİ/GRUBU	GÖREVİ
1.	Ezgi BERKTAŞ	Nüfus Etütleri Enstitüsü	
2.	Ayşe ABBASOĞLU ÖZGÖREN	HÜNEE	Demograf/Arş.Gör
3.	Meltem HAMİT	IOM/ Proje	Uzman
4.	Meral AÇIKGÖZ	IOM/ Proje	Uzman
5.	Gülay AYDOĞMUŞ	GİGM./Bilgi Teknolojileri Daire Başkanlığı	İstatistikçi
6.	Fatih DURAN	GİGM /Göç Politika ve Projeleri Daire Başkanlığı	AB Uzman Yrd.
7.	Neriman CAN ERGAN	TÜİK / DEİD / NGİG	Uzman
8.	Eda Evin AKSU	TÜİK / DEİD / NGİG	Uzman
9.	L.Nilgün HAVUR	TÜİK / DEİD / NGİG	Bilg. İřlt.